

Pedagogisch werkplan

Hoera Haelen
Locatie 'De Leerlingst'



Inhoudsopgave

| | |
|---|-----------|
| 1. Pedagogisch werkplan | 3 |
| 1.1 Algemene doelstelling | 3 |
| 1.2 Visie | 3 |
| 1.3 Pedagogisch klimaat | 3 |
| 1.4 Groepsindeling | 4 |
| 1.5 Dagritme | 6 |
| 1.6 Voor- en vroegschoolse opvang (VVE) | 7 |
| 1.7 Zorgstructuur | 12 |
| 1.8 Ouderbetrokkenheid | 14 |
| 1.9 Personele samenstelling | 15 |
| 1.10 Wenbeleid binnen Hoera kindercentra | 16 |
| 1.11 Beleid rondom extra dagdelen | 17 |
| 1.12 Oudercommissie | 17 |
| 2. Hoera Haelen | 18 |
| 2.1 Doelstelling | 18 |
| 2.2 Pedagogisch klimaat Hoera | 18 |
| A. Een gevoel van emotionele veiligheid | 18 |
| B. Gelegenheid tot ontwikkelen van persoonlijke competentie | 21 |
| C. Gelegenheid tot ontwikkelen van sociale competentie | 24 |
| D. Eigen maken van normen, waarden en 'cultuur' | 26 |

1. Pedagogisch werkplan

Dit pedagogisch werkplan biedt de medewerkers een leidraad bij de uitvoering van hun werk. Het werkplan is een concretere uitwerking van het pedagogisch beleidsplan.

1.1 Algemene doelstelling

Hoera Haelen biedt opvang aan kinderen vanaf 6 weken tot 4 jaar, het moment waarop zij naar de basisschool gaan. Zodra kinderen naar de basisschool gaan, kunnen ze gebruiken maken van de buitenschoolse opvang van Hoera kindercentra.

Ieder kind, ongeacht nationaliteit, geloofsovertuiging, cultuur of achtergrond, van werkende of studerende ouders is welkom bij ons kindercentrum. Onder voorwaarden is ook opvang van kinderen met een lichte handicap mogelijk.

1.2 Visie

Hoera kindercentra is onderdeel van Unitus, een organisatie voor welzijn en kindercentra in de gemeenten Peel & Maas, Nederweert, Weert en Leudal.

Hoera kindercentra kijkt positief naar kinderen: ieder kind heeft recht op kwalitatief de beste opvang die er is. Ieder kind is uniek en wordt als individu benaderd. Kinderen maken samen met elkaar de groep. In de diversiteit van de kinderen zien we een uitdaging. We laten ieder kind in zijn waarde en respecteren het individu. Kinderen nemen actief en zelfstandig, voor zover hun ontwikkeling dat toelaat, deel aan de activiteiten gedurende de dag. Hoera respecteert dit initiatief. Wij luisteren naar de kinderen en sluiten aan bij de dingen die kinderen kunnen. Vanuit deze visie stimuleren wij de kinderen in hun algehele ontwikkeling.

Hoera gaat bij het werk uit van de dialoog en werkt nauw samen met andere organisaties, zoals onderwijs en jeugdgezondheidszorg en natuurlijk met de ouder. De voornaamste doelstelling van de samenwerking is de zorg in de breedste zin van het woord voor de kinderen van Haelen te optimaliseren, een doorgaande lijn te waarborgen en elkaar als samenwerkingspartner beter te leren kennen.

1.3 Pedagogisch klimaat

Het is belangrijk dat kinderen zich bij Hoera veilig en vertrouwd voelen. Als kinderen zich op hun gemak voelen en vertrouwen hebben in de medewerkers en de speelomgeving, dan geeft dit een kind de ruimte om de wereld om zich heen te gaan verkennen en om op onderzoek uit te gaan. Een goed pedagogisch klimaat wil zeggen dat er tijd en rust is om met elkaar fijne dingen te doen. Het is belangrijk om kinderen in hun eigen tempo te laten ontwikkelen. We spelen in op de ontwikkeling van kinderen en nemen een open houding aan. We gaan uit van wat een kind nodig heeft: elk kind is uniek en wordt ook zodanig benaderd. Zelfredzaamheid, respect en vertrouwen zijn daarbij sleutelwoorden. Goede ingerichte ruimtes dragen daarnaast ook bij aan een prettig en positief pedagogisch klimaat. Een ruimte moet veel mogelijkheden en keuzes bieden om te spelen, te onderzoeken en te experimenteren.

De ruimtes van Hoera in basisschool de Leerlingst ingedeeld in een babygroep, een dreumes/peutergroep en een peutergroep. De babygroep is huiselijke en rustig, door er natuurlijke en warme kleuren zijn gebruikt. Er is een grondbox waar de baby's uitgenodigd worden tot actief spel of juist waarbij ze tot rust kunnen komen, zonder teveel prikkels.

De inrichting van de dreumes/peutergroep geeft meer ruimte om te gaan ontdekken. Er zijn hoeken die uitnodigen tot verschillende spelvormen. Daarnaast zijn er ook hoeken waar kinderen zich kunnen terugtrekken, zoals de leeshoek.

De kwaliteit van onze opvang wordt o.a. door visitaties van collega's of assistent leidinggevendenden getoetst, maar daarnaast voeren de medewerkers van de locatie eens in

de zes weken een gezamenlijk werkoverleg. Er wordt gewerkt volgens een vaste agenda (ontwikkelingen, pedagogisch beleid, veiligheids- en gezondheidsbeleid, contacten met ouders, samenwerking binnen een team en actuele groepszaken). Daarnaast vindt er eens in de zes weken een kindbespreking plaats waarin de ontwikkeling van de kinderen wordt besproken.

1.4 Innovatie

We werken bij Hoera kindvolgend. We vinden het belangrijk dat we kijken vanuit de behoefte van kinderen; kijken wat het kind nodig heeft en daarop aansluiten. In 2018 zijn we gestart met het werken volgens de handelingsvisie deBabyspecialist. We gaan daarbij uit van de gedachte dat baby's kwetsbaar als ook bijzonder krachtig zijn. Het bewustzijn van de kwetsbaarheid van baby's in de kinderopvang, heeft onze dagelijkse aandacht. Baby's vragen een andere begeleiding dan dreumesen, en dreumesen vragen weer andere begeleiding dan peuters. Daarnaast ontwikkelt ieder kind zich in een eigen tempo. Bij doorstroom naar een andere groep staat dus niet de leeftijd van het kind voorop, maar de vraag of het kind eraan toe is om over te stappen naar een andere groep. Meer specifieke informatie over deBabyspecialist, vindt u op onze website onder het kopje "de Babyspecialisten van Hoera".

Een andere ontwikkeling waar we volop mee bezig zijn, is het groeien naar een Integraal Kindcentrum (IKC). We werken nauw samen met de Basisschool de Leerlingst en het bibliocentrum. Door de samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs te versterken, ontstaan optimale mogelijkheden om te werken aan de integrale ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van nul tot dertien jaar. Een warme overdracht tussen de betrokken partners versterkt deze integrale ontwikkeling. In een IKC staat dus niet alleen de leerlijn van kinderen centraal, maar vooral de ontwikkelingslijn. Gezamenlijk creëren alle partners een omgeving en een opvoedingsklimaat waarin het individuele kind zich geborgen voelt. Zo kan het zich positief ontwikkelen op cognitief, emotioneel, sociaal, moreel en motorisch gebied.

1.5 Groepsindeling

Op deze locatie bevinden zich 3 dagopvang groepen. Een babygroep genaamd 't Vlinderke, de dreumes-peutergroep genaamd 't Keverke en de peutergroep genaamd 't Hommelke.

| Leeftijd kinderen | Maximale groepsgrootte | Aantal medewerkers |
|--------------------------|------------------------|--|
| 0-2 jaar 't Vlinderke | 12 | 1, 2, 3 of 4 Max. 3 baby's per pedagogisch medewerker; overig is afhankelijk van leeftijd en aantal. |
| 1-4 jaar 't Keverke | 16 | 1,2 of 3 Afhankelijk van de leeftijd van de kinderen. |
| 2-4 jaar 't Hommelke | 16 | 1 of 2 Max. 8 kinderen per pedagogisch medewerker, afhankelijk van leeftijd en aantal. |

Inzet van afwijkingsregeling

Conform de Wet kinderopvang mag er per dag maximaal drie uur worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio (BKR).

In de babygroep proberen we zoveel mogelijk af te stemmen op het ritme van de baby 0-1 jaar. Gedurende de hele wenperiode wordt er gewerkt met "mentor-zorg". Dit betekent dat de eerst aangewezen persoon de volledige zorg van de baby op zich neemt. Deze medewerkster is steeds in de fysieke nabijheid van het kind. Begin- eind en pauzetijden van de pedagogisch medewerkster worden aangepast aan het ritme van de baby. Na vier

weken introduceert zij de tweede medewerkster die dan ook de verzorging voor het kind op zich kan nemen. In het begin van deze introductie is de mentor-leidster fysiek in beeld voor de baby. De baby heeft dus twee vaste gezichten.

De primaire insteek is kindvolgend pauze houden, indien dit niet haalbaar is, wordt er teruggevallen op onderstaand schema.

Babygroep

| Dag | Afwijking BKR ochtend | Afwijking BKR tijdens pauze | Afwijking BKR middag |
|-----------|-----------------------|-----------------------------|----------------------|
| Maandag | 8:00-8:30 | 12.30-14.00 | 17:00-18:00 |
| Dinsdag | 8:00-8:30 | 12.30-14.00 | 17:00-18:00 |
| Woensdag | 8:00-8:30 | 12.30-14.00 | 17:00-18:00 |
| Donderdag | 8:00-8:30 | 12.30-14.00 | 17:00-18:00 |
| Vrijdag | 8:00-8:30 | 12.30-14.00 | 17:00-18:00 |

Gezien de bezetting van de dreumes- en peutergroep hebben we bij Hoera Haelen de afwijkingsregeling als volgt vorm gegeven:

't Keverke

| | Afwijking BKR tijdens pauze | Afwijking BKR |
|-----------|-----------------------------|-----------------|
| Maandag | 12.30-14.00 | 16.00-17.30 uur |
| Dinsdag | 12.30-14.00 | 16.00-17.30 uur |
| Woensdag | 12.30-14.00 | 16.00-17.30 uur |
| Donderdag | 12.30-14.00 | 16.00-17.30 uur |
| Vrijdag | 12.30-14.00 | 16.00-17.30 uur |

't Hommelke

| | Afwijking BKR | Afwijking BKR tijdens pauze | Afwijking BKR |
|-----------|---------------|-----------------------------|-----------------|
| Maandag | 8.00-8.30 uur | 12.30-14.00 | 16.00-17.00 uur |
| Dinsdag | 8.00-8.30 uur | 12.30-14.00 | 16.00-17.00 uur |
| Woensdag | 8.00-8.30 uur | 12.30-14.00 | 16.00-17.00 uur |
| Donderdag | 8.00-8.30 uur | 12.30-14.00 | 16.00-17.00 uur |
| Vrijdag | 8.00-8.30 uur | 12.30-14.00 | 16.00-17.00 uur |

De momenten van de afwijkingsregeling zullen altijd kritisch bekeken worden (o.a. afhankelijk van breng- en haaltijden en groepsamenstelling) en zo nodig worden bijgesteld. De clustermanager is eindverantwoordelijk m.b.t. deze afwijkingsregeling.

Tijdens het begin en het einde van de dag kunnen groepen worden samengevoegd. Dit doen we ook als de kind aantallen en de leeftijd het toelaten op rustige dagen (bijvoorbeeld in vakanties). Op woensdagmiddag en vrijdag worden de peuters van 't Hommeltje die gebruikmaken van dagopvang, opgevangen in 't Keverke. Door op deze manier te werken dragen we zorg voor de emotionele veiligheid van alle kinderen. Zo blijven ze gewend aan beide groepen maar ervaren rust op drukke momenten. Wij streven naar waarborging van continuïteit in alle groepen, dit door zoveel mogelijk een vaste kracht in te plannen op het moment dat er een verticale groep is. Hoera Haelen is een kleine locatie, hierdoor zijn alle medewerkers bekend bij de ouders. Ouders kunnen

bij binnenkomst altijd bij de deur op de foto zien welke medewerker werkzaam is die dag.

Als er op een dagdeel drie pedagogisch medewerkers staan ingepland, dan wordt er aan een kleine groepje kinderen in de speelboulevard een apart programma aangeboden, passend bij de ontwikkeling en leeftijd van de kinderen. Op deze manier creëren we meer rust in de groepen.

1.5 Dagritme

Dagritme babygroep

We werken op de babygroep vanuit de handelingsvisie van de Babyspecialist. Dit houdt in dat wij voor ieder kind een evenwichtige basis willen creëren. Medewerkers met extra gevoel en affiniteit voor baby's, hebben hun kennis (naast de reeds opgedane kennis in hun reguliere opleiding) over de ontwikkeling en behoeften van baby's uitgebreid. Door het volgen van deze specifieke opleiding is hun sensibiliteit voor de signalen van de jongste kinderen vergroot, baby's worden door onze 'babyspecialisten' met veel liefde en zorg opgevangen. We gaan daarbij uit van de gedachte dat baby's zowel kwetsbaar als ook bijzonder krachtig zijn. Het bewustzijn van de kwetsbaarheid van baby's binnen de kinderopvang, heeft onze dagelijkse aandacht. Wij proberen een dag bij Hoera voor de baby steeds optimaler in te richten. Om zich emotioneel veilig te voelen, moet een baby zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelen. Een dergelijk gevoel ontstaat doordat er op een positieve manier en met respect met de baby wordt omgegaan; sensitief handelen. Hoera vindt het belangrijk dat ieder kind wordt gezien als een uniek kind. Iedere baby heeft eigen behoeften en ook een eigen manier om deze behoeften duidelijk te maken. Het dagritme van de baby wordt afgestemd op het dagritme zoals ouders dat thuis hanteren. Dus slaap- en voedingsmomenten vinden plaats op de afgestemde momenten met de ouders. Door als pedagogisch medewerker veel betekenis te geven aan de signalen van een baby, kunnen wij een belangrijke bijdrage leveren aan het welbevinden en de ontwikkeling van het kind.

Dagritme dreumesgroep

In de dreumesgroep leren kinderen spelenderwijs ontdekken wie ze zelf zijn en leren ze spelen met hun leeftijdgenootjes. In de groep staat ontdekken en plezier beleven centraal. Dreumesen maken kennis met verschillende spelmaterialen en leren de eerste waarden en normen, zoals op je beurt wachten, speelgoed delen, enz. Er vinden activiteiten plaats afgestemd op de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind. Regelmatig komt de handpop Puk tevoorschijn tijdens het kringmoment. In de dreumes/peutergroep wordt er gewerkt volgens een vast dagritme. Terugkerende activiteiten zijn:

- Kringgesprek;
- Keuze activiteit;
- Gezamenlijk fruit- en drinkmoment;
- Taalstimuleringsactiviteit;
- Spel (binnen en/of buiten)

Er wordt veelal gewerkt aan de hand van thema's. Er staat een thematafel in de groep, die dagelijks wordt aangevuld met spullen die het thema verder aankleden en het thema verdere diepgang kunnen geven, zo herkennen kinderen en ouders duidelijk het thema voor die periode. Ook in de kringmomenten, creatieve activiteiten en de voorleesmomenten, komt het thema terug. Binnen het programma wordt er ook ingespeeld op individuele leermomenten van de kinderen. Kinderen worden gestimuleerd

en uitgedaagd in hun algehele ontwikkeling. Aanbod van activiteiten en spelmateriaal sluiten aan bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van ieder kind. Er wordt gedifferentieerd binnen het activiteitsaanbod. Differentiatie die past bij de leeftijd, ontwikkelingsniveau en de belangstelling van het kind.

Dagritme peutergroepen

Peutergroep 't Hommelke is een gecombineerde groep van dagopvang en peuterprogramma. In de peutergroep starten de kinderen rond de leeftijd van 3 jaar. Mocht een kind gezien de ontwikkeling eerder toe zijn aan de peutergroep, dan kan het kind eerder instromen, nadat dit is besproken met ouders. Het peuterprogramma bestaat uit een vrije combinatie van minimaal twee ochtenden per week.

In de peutergroepen vindt er ieder dagdeel een gestructureerd peuterprogramma aanbod plaats. Het peuterprogramma wordt in de ochtend aangeboden tussen 8.30-12.00 uur. Deze tijden zijn afgestemd op de openingstijden van de basisschool.

In de peutergroep wordt er gewerkt volgens de methode Uk en Puk. Meer over deze methode is te lezen in het volgende hoofdstuk.

In de peutergroep werken we ook met de dagritmekaarten van Uk en Puk. Peuters leren zo spelenderwijs de volgorde van de dag herkennen, wat tevens ook structuur biedt. De activiteiten die worden aangeboden hebben betrekking op de sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling, taalontwikkeling en rekenontwikkeling. Het aanbod van activiteiten en spelmateriaal sluit aan bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van ieder kind. Er wordt gedifferentieerd binnen het activiteitsaanbod in de groep. Differentiatie die past bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de belangstelling van het kind.

Binnen het peuterprogramma wordt ook ingespeeld op individuele leermomenten van de kinderen. Kinderen worden gestimuleerd en uitgedaagd in hun algehele ontwikkeling.

Terugkerende activiteiten zijn:

- Kringgesprek
- Spel, (binnen en/of buiten)
- Gezamenlijk fruit- en drinkmoment
- Taalstimuleringsactiviteit
- Keuzeactiviteit
- Afsluiting van peuterprogramma

Buitenruimte

De buitenruimte is een veilig omheinde ruimte. In de tuin bevindt zich een zandbak waar de kinderen volop kunnen spelen. In de tuin is ook gelegenheid om te rennen, te fietsen, met de bob-cars te rijden, etc. De buitenruimte biedt de mogelijkheid tot individueel spel, maar ook tot samenspel o.a. balspelen, rollenspel, kringspelletjes, etc. De buitenmaterialen waar kinderen gebruik van maken zijn o.a. fietsjes, ballen, stoepkrijt, etc. We stimuleren het buiten spelen en gaan daarom, mits het weer het toelaat, ieder dagdeel naar buiten om spelend te "ontdekken".

De peuters vanaf 3 jaar van 't Hommelke spelen in een groep, onder begeleiding van een pedagogisch medewerker, op het schoolplein, aan de voorzijde van de groepsruimtes van 't Vlinderke en 't Keverke.

Op het schoolplein kunnen ze gebruik maken van de zandbak en het klimtoestel en ontmoeten ze ook regelmatig de kleuters van groep 1/2.

Per dag wordt bekeken voor welke 3-jarige de emotionele veiligheid gewaarborgd blijft wanneer ze buitenspelen aan de voorzijde.

1.6 Voor- en vroegschoolse opvang (VVE)

Het kabinet heeft in het regeerakkoord extra geld uitgetrokken, voor het bestrijden van taalachterstanden bij jonge kinderen en de verbetering van de kwaliteit van VVE.

Belangrijke speerpunten bij de verbeteringen van de voorschoolse educatie zijn:

- Een meer opbrengstgerichte aanpak;
- Goede interne kwaliteitszorg;
- Professionalisering van de pedagogisch medewerkers;
- Het versterken van de ouderbetrokkenheid.

De minister wil bereiken dat kinderen met zo min mogelijk taalachterstand en achterstand m.b.t. de andere ontwikkelingsgebieden naar de basisschool gaan. Op de lange termijn verdienen deze investeringen zich zelf terug. Door extra in te zetten op het tegengaan van taalachterstanden bij jonge kinderen worden de kansen op een succesvolle schoolloopbaan voor deze kinderen groter.

Voorschoolse educatie is bedoeld voor peuters van 2 en 3 jaar en vindt plaats binnen alle peutergroepen van Hoera kindercentra. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de facilitering en indicering van voorschoolse educatie. Binnen de gemeente Leudal is de Jeugdgezondheidszorg (GGD) verantwoordelijk voor de indicering van een VVE kind, deze kinderen noemen we doelgroepkinderen.

Het extra aanbod voor VVE-geïndiceerde kinderen word, voor het voorschoolse deel, door de gemeente gefinancierd uit het OAB budget. Veel gemeenten geven binnen het OAB de hoogste prioriteit van VVE, zo ook in Leudal.

Het VVE-beleid bij Hoera kindercentra wordt vormgegeven door zes VVE-kwaliteitsaspecten:

- Algemene informatie over de voorschool in het kader van de voorschoolse educatie.
- De ouderbetrokkenheid bij het voorschoolprogramma.
- De kwaliteit van de uitvoering van de voorschoolse educatie.
- De ontwikkeling, begeleiding en zorg.
- De kwaliteitszorg binnen de voorschool.
- De doorgaande lijn.

Algemene informatie over de voorschool

Het VVE-programma

De VVE-locaties van Hoera kindercentra werken met het erkende VVE-programma Uk & Puk. Ook niet VVE-locaties van Hoera kindercentra maken gebruik van Uk & Puk. Het genoemde VVE-programma is een totaalprogramma; dat wil zeggen dat het gericht is op de brede ontwikkeling van de kinderen.

In de groepen werken we rondom thema's. Bij de start van een nieuw thema worden de ouders hierover geïnformeerd middels een themabrief: het thema, de periode waarin het thema centraal gesteld wordt, themawoorden, liedjes, versjes en eventuele bijzonderheden (spullen die nodig zijn, uitstapjes) worden hierin vermeld. Ook wordt aan ouders gevraagd om materiaal dat aansluit bij het thema van thuis mee te geven. Ouders krijgen tips en handvatten om het kind ook thuis bij de (taal)ontwikkeling te kunnen begeleiden. Op deze manier werken pedagogisch medewerkers en ouders samen aan de taal- en spraakontwikkeling van het kind en versterken zij elkaar.

Kinderen met een VVE-indicatie

Voor de kinderen met een VVE-indicatie is er extra aandacht tijdens de groepsuren. Voor ieder VVE-kind wordt een handelingsplan opgesteld waarin concreet staat omschreven aan welke doelen er wordt gewerkt, op welke manier en met welke frequentie.

Ieder kwartaal vindt er een kind bespreking plaats, waarin de gestelde doelen worden geëvalueerd en opnieuw geformuleerd. Dit wordt ook structureel besproken met de ouders tijdens een oudergesprek.

De opbouw van een thema

Alle thema's zijn gericht op het stimuleren van de taalontwikkeling, sociaal communicatieve vaardigheden en beginnend rekenen.

Elk thema bevat twaalf activiteiten: drie activiteiten voor de grote groep, zeven activiteiten voor groepjes van maximaal drie kinderen en twee activiteiten om met kinderen individueel te doen. De duur van een activiteit is afhankelijk van het kind zelf en de interactie in de groep. Er wordt gekeken naar de gestelde doelen van de kinderen en vanuit daar wordt afgesproken in welke groepssamenstelling de activiteit wordt aangeboden.

Ieder thema wordt ingeleid door Puk. Puk is een pop die woont in de peutergroep. Puk is soms wat onhandig, lief, trouw, optimistisch, een vriendje, logeermaatje en praatknuffel. Puk maakt dezelfde dingen mee als de peuters. Door de thema's en activiteiten met Puk in te leiden, worden er herkenbare en veilige situaties gecreëerd.

Voorbeelden van thema's zijn: 'Oef, wat warm' en 'Eet smakelijk'. Bij elk van deze thema's worden meerdere activiteiten aangeboden die aansluiten bij het dagritme van de groep. Zoals tijdens het binnenkomen, in de kring en het spelen.

De activiteiten doen een beroep op de actieve betrokkenheid van de kinderen. Ze worden gestimuleerd om zelf ontdekkingen te doen en er wordt op allerlei manieren taal uitgelokt. Er zijn verschillende soorten activiteiten: spel, spel in themahoek, ontdekken, knutselen, voorlezen, kring, expressie, bewegen en meespelen met de kinderen. Alle activiteiten beginnen met een introductie. Deze fase is bedoeld om achtergrondkennis op te roepen bij en de kinderen enthousiast te maken.

Elke activiteit is uit te breiden, doordat het een moeilijkere variant heeft, bedoeld voor oudere of meer taalvaardige kinderen. Hiermee dagen we de kinderen uit naar een hoger niveau.

Kinderen met een VVE-indicatie

Voor de kinderen met een VVE-indicatie worden de activiteiten regelmatig herhaald en wordt in de themaplanning genoteerd op welke manier en bij welke activiteit speciale aandacht is voor deze kinderen. Dit staat ook beschreven in het handelingsplan.

De activiteiten sluiten aan bij de geformuleerde doelen in het handelingsplan van een VVE-kind. Tevens worden de kinderen met een VVE-indicatie bij activiteiten extra uitgenodigd om deel te nemen en is er speciale aandacht voor het uitlokken van taal.

Spel en spelbegeleiding in de sociaal-emotionele ontwikkeling

Tijdens het vrij spel mogen de kinderen zelf een activiteit kiezen. We bieden hiertoe materialen aan in open kasten op kinderhoogte, zodat de kinderen deze materialen zelf kunnen pakken. Wij gaan uit van respect voor het kind en vertrouwen in zijn/haar ontwikkeling. Kinderen krijgen vrijheid in spel/materiaal keuze. De materialen in de ruimte sluiten aan bij de ontwikkelingsfase waarin de peuters zich bevinden en zijn zo opgesteld dat zij hen aanzetten tot spelen.

Bij het vrijspelen volgen we het spel van de kinderen. De pedagogisch medewerker speelt met de kinderen mee. Op deze manier kan ze bijvoorbeeld andere kinderen ook bij het spel betrekken of kinderen helpen hun spel uit te breiden. Als kinderen bijvoorbeeld regelmatig treintje spelen kan de pedagogisch medewerker ook instappen en vragen: Waar gaan we vandaag naar toe? Rijd je ook mee..., we gaan naar... . Heb je een kaartje voor mij? VVE-kinderen worden extra uitgenodigd bij de spelactiviteiten waarbij de pedagogisch medewerker meespeelt en begeleid.

Activiteiten aanbod

We bieden gevarieerde, leeftijds-adequate activiteiten aan die passen bij het geplande thema of de actualiteit. Voorbeelden van activiteiten zijn: knutselen, zingen, kleien,

verkleed, dansen, voorlezen, voelen in de tastkast, enz. De activiteiten sluiten aan bij de belevingswereld van het kind.

We proberen alle ontwikkelingsgebieden te stimuleren en vinden het vooral belangrijk dat de kinderen veel plezier hebben. Vanuit de intrinsieke motivatie van kinderen proberen we middels spel te komen tot ontwikkeling. Welbevinden en betrokkenheid zijn hierin sleutelwoorden. Bij de activiteiten laten we de kinderen zelf doen wat ze aankunnen, doen we samen wat ze nog niet kunnen en zoeken we naar uitdaging bij datgene wat ze al heel goed kunnen. Succeservaringen zijn hierin erg belangrijk en zorgen ervoor dat kinderen vertrouwen krijgen in zichzelf en het eigen kunnen.

Het plezier en het ontdekken van het materiaal en eigen talenten staan centraal. Het resultaat is daaraan ondergeschikt. De activiteiten worden aangeboden in verschillende werkvormen: grote groep, kleine kring, individueel, in de groepsruimte of buiten de groepsruimte. Binnen de groepsruimte zijn verschillende hoeken aanwezig; bijvoorbeeld de huishoek, de bouwhoek, de leeshoek. Materialen die aanwezig zijn in de hoeken passen bij de leeftijd van de kinderen en passen ook bij het thema.

Tevens is de pedagogisch medewerker zich bewust van de interactiemogelijkheden tijdens de overige activiteiten, bijvoorbeeld een tafelmoment en het verschonen.

De kinderen met een VVE-indicatie

Voor de kinderen met een VVE-indicatie worden er minimaal twee keer per week activiteiten gearrangeerd die aansluiten bij het individuele handelingsplan. Waar mogelijk wordt er gebruik gemaakt van een groepsplan.

De kinderen verlaten de stamgroep soms voor deze activiteiten. Dit gebeurt altijd onder begeleiding van de pedagogisch medewerker.

Taal en begeleiding

Ieder dagdeel wordt er voorgelezen in de grote of kleine kring. Voorlezen stimuleert de taalontwikkeling, de spel- en denkontwikkeling van kinderen.

Bij de thema's worden woordenlijsten gebruikt met specifieke woorden die in de activiteiten nadrukkelijk gebruikt worden. Woordjes die kinderen zelf aangeven bij hun beleving van het thema kunnen toegevoegd worden.

De doelwoorden worden gevisualiseerd met echte materialen en waar nodig met afbeeldingen. Bij Hoera kindercentra stimuleren we de kinderen om veel te vertellen en actief bezig te zijn met taal. Interactie tussen de kinderen onderling wordt gestimuleerd als ook de interactie tussen het kind en de pedagogisch medewerker.

De taalstimulering vindt ook plaats binnen het spel van de kinderen waarin de pedagogisch medewerker een actieve en begeleidende rol speelt. Taalstimulering vindt zowel binnen als buiten plaats, tijdens alle activiteiten. Ook tijdens het buitenspel zijn de pedagogisch medewerkers bewust bezig met het uitlokken van taal.

Kinderen met een VVE-indicatie

Aan de kinderen met een VVE-indicatie worden extra taalactiviteiten aangeboden. In een klein groepje of individueel worden (nieuwe) woorden aangeleerd vanuit de principes:

- Oriënteren;
- Demonstreren;
- Verbreden;
- Verdiepen.

Motoriek en begeleiding

Buitenspelen is een onmisbaar onderdeel tijdens het peuterprogramma. Bij Hoera kindercentra krijgen kinderen de ruimte om te klauteren, te rennen, met water en zand te experimenteren en te oefenen met rijdend materiaal. We stimuleren de VVE-kinderen om mee te doen. Samen plezier beleven aan motorisch activiteiten staat voorop.

We streven ernaar om elke dag, ongeacht het weer, even naar buiten te gaan om kinderen de verschillende weersomstandigheden te laten voelen en daarbij taal toe te voegen. Ook als we binnen zijn, bieden we activiteiten aan om de grote en de kleine motoriek te stimuleren. We laten kinderen daarbij veel zelf doen. Daar, waar mogelijk, kan er ook gebruik gemaakt worden van een gemeenschappelijke hal in het gebouw.

Naast de grove motoriek is er ook aandacht voor de fijne motoriek en de sensomotoriek. De fijne motoriek wordt gestimuleerd door knip-, plak- en kleurwerkjes, door het aanbod van puzzels, kralen, enz. De sensomotoriek wordt gestimuleerd door te spelen met zand, water, mais, papier, scheerschium, herfstmateriaal, exploratiebak, etc.

Rekenprikkel en begeleiding

Spelenderwijs worden kinderen geconfronteerd met vaardigheden zoals beginnende rekenontwikkeling en ruimtelijke oriëntatie. Als we naar buiten gaan wordt er samen met de kinderen geteld wie er allemaal aan het wandeltouw staan. Is iedereen aanwezig of is er een kindje niet. Verder worden er diverse spelactiviteiten en materialen aangeboden om de kinderen te prikkelen, denk aan torens bouwen en blokjes tellen, is deze toren hoog of laag, enz. Tijdens het fruitmoment worden er verschillende gelegenheden aangegrepen om de begrippen meeste, minste, veel weinig, enz. te benoemen. Daarnaast komen er binnen het thema regelmatig activiteiten aan bod die de rekenontwikkeling stimuleren.

In de peutergroepen wordt er met de kinderen zowel in de kleine als de grote groep gewerkt. Daarnaast wordt er gedifferentieerd naar leeftijd, ontwikkelingsgebied en ontwikkelingsniveau. Het kind is hierin leidend, wat heeft het nodig?

Kinderen met een VVE-indicatie

De kinderen met een VVE-indicatie stimuleren we extra hieraan mee te doen en worden extra uitgedaagd om te komen tot taal.

Dagindeling

Gedurende 40 weken per jaar, vindt er een gestructureerd programma-aanbod plaats. Het peuterprogramma wordt veelal gedurende de ochtenden aangeboden.

Terugkerende activiteiten in het programma zijn:

- Kringgesprek;
- Keuze activiteit;
- Gezamenlijk fruit- en drinkmoment;
- Taalstimuleringsactiviteit;
- Spel (binnen en/of buiten);
- Dagdeel afsluiting.

De meeste kinderen komen minimaal twee dagdelen per week naar de peutergroep. De kinderen met een VVE-indicatie komen vier dagdelen (minimaal 16 uur per week).

Bij het peuterprogramma is het belangrijk dat kinderen regelmaat in de dagindeling ervaren. Regelmaat geeft veiligheid en vertrouwen voor kinderen. Daarom hanteert de groep een vaste dagindeling, we visualiseren dit middels dagritmekaarten. De dagritmekaarten hangen op kind hoogte, op een zichtbare plaats. Kinderen kunnen, ter ondersteuning, gedurende de ochtend zelf op de kaarten kijken. De volgende kaarten worden o.a. gebruikt: vrij spel, handen wassen, eten en drinken, wc, naar buiten, kringactiviteit, knutselen, feest vieren en naar huis. Door de structuur weten de kinderen precies waar ze aan toe zijn. Als peuters het even moeilijk hebben, kijken we samen nog eens naar de kaarten. Zo zien we wat al gedaan is en wat we nog gaan doen. Vaak helpt dit heel goed.

1.7 Zorgstructuur

Mentor KDV

Door het volgen van de ontwikkeling van ieder kind, sluit de pedagogisch medewerker aan bij de individuele behoefte van het kind. Om deze ontwikkelingsbehoefte goed te kunnen volgen en een doorgaande ontwikkelingslijn te kunnen waarborgen, heeft ieder kind bij Hoera een eigen mentor. Deze mentor is een pedagogisch medewerker die werkzaam is op de groep van het kind. Ouders worden tijdens de intake en via het ouderportaal geïnformeerd over welke pedagogisch medewerker de mentor is van hun kind. De mentor volgt de ontwikkeling en het welbevinden van het kind middels Kijk! en observaties en bespreekt dit met de ouders.

Kijk! is opgebouwd vanuit ontwikkelingslijnen en mijlpalen. Betrokkenheid en basiskennissen van kinderen zijn de pijlers van Kijk!. De pedagogisch medewerkers zijn geschoold in het observeren en registreren van Kijk!. We houden regelmatig de ontwikkeling van de kinderen bij in de observatieklapper en op afgesproken registratiemomenten wordt een compleet beeld van een kind uitgewerkt.

Jaarlijks ontvangen de ouders rond de verjaardag van hun kind, een uitnodiging voor een oudergesprek. Indien nodig wordt er vaker een gesprek ingepland. De mentor of de ouders nemen hiervoor het initiatief.

Ouders van VVE-geïndiceerde kinderen krijgen minimaal twee keer per jaar een uitnodiging voor een oudergesprek. Voor alle kinderen met een VVE-indicatie wordt er gewerkt met een handelingsplan. Dit handelingsplan omschrijft aan welke doelen gewerkt gaat worden en op welke manier. Na het uitvoeren van het handelingsplan wordt er geëvalueerd of de aangeboden begeleiding en zorg effect hebben gehad. Er wordt structureel een overzicht bijgehouden van kinderen die zorg nodig hebben. Indien nodig wordt, altijd in overleg met de ouders/verzorgers, de expertise van externe samenwerkingspartners aangevraagd, wanneer Hoera deze expertise niet zelf in huis heeft.

Voor het evalueren van de handelingsplannen wordt er een onderscheid gemaakt tussen de soorten indicatie die zijn afgegeven:

- Risico op taal/spraakachterstand door achtergrond ouders.*
- Sociale factoren in omgeving van een kind, waardoor kans op achterstand wordt vergroot.**

* Voor kinderen met een indicatie op basis van risico taal/spraak achterstand vindt een keer per drie maanden een oudergesprek plaats over de voortgang van het handelingsplan.

** Voor kinderen met een indicatie op basis van sociale factoren vindt een keer per vier maanden een oudergesprek plaats over de voortgang van het handelingsplan.

Veelal is dit oudergesprek samen met andere betrokken partners. Er wordt dan gewerkt vanuit één gezin één plan.

Kindbespreking

De mentor brengt ook het kind in bij kind besprekingen die structureel geagendeerd zijn, Kijk en de observaties zijn hierbij hulpmiddel; en neemt indien nodig het initiatief voor een ontwikkelgesprek met andere betrokkenen dan ouders. Ouders geven hier vooraf toestemming voor middels het toestemmingsformulier.

De kinderen met een VVE-indicatie worden tijdens elke kindbespreking binnen het team besproken, of op het moment dat er zorgen zijn. Daarnaast hebben de GGD en Hoera twee maandelijks een overleg waarbinnen alle VVE kinderen en de voortgang van de ontwikkeling worden besproken.

Doorgaande lijn

Hoera Haelen is gevestigd in het gebouw van Basisschool de Leerlingst. Indien nodig kan er altijd een beroep worden gedaan op de IB-er van de basisschool. Het Kijk! observatie-instrument wordt één keer per jaar met de ouders besproken. Voor de overdracht naar de basisschool geven de ouders schriftelijk toestemming op het Kijk! registratieformulier. Het registratieformulier wordt, als het kind bijna 4 jaar is, overgedragen aan de basisschool. De mentor is verantwoordelijk voor deze overdracht. Het betreft altijd een "warme overdracht" naar de basisschool, ongeacht of het een kind met een VVE-indicatie is of niet.

Samenwerking

We werken intensief samen met de groepen 1-2 van basisschool de Leerlingst. Met ingang van het schooljaar 2018/2019 zitten alle peuters en kleuters aan dezelfde zijde van het schoolgebouw. Doordat de peuters en kleuters gebruikmaken van dezelfde gang, dezelfde wc en hetzelfde schoolplein, worden er meerdere ontmoetingsmomenten gecreëerd. Dit schooljaar zullen meerdere peuter-kleuter overleggen plaatsvinden om afspraken te maken, zodat de samenwerking verder wordt geïntensiveerd. De oudste peuters brengen 1 keer in de week een bezoek aan de kleutergroepen van basisschool de Leerlingst. Tijdens dit bezoek wordt het klaslokaal verkend, wordt er kennis gemaakt met de leerkrachten en neemt de peuter deel aan activiteiten in de kleutergroepen. De peuters van Hoera gaan als groep samen met de pedagogisch medewerker naar een van de kleutergroepen. De pedagogisch medewerker blijft bij de peuters om voor een vertrouwde begeleiding te zorgen. Op deze manier worden kinderen op allerlei ontwikkelingsgebieden uitgedaagd tot spel. De peuters leren van de kleuters en de kleuters houden rekening met jongere kinderen. Het belang van het kind staat altijd voorop. Bij het verlaten van de stamgroep wordt dit vooraf met de ouders gecommuniceerd en ondertekenen ouders een toestemmingsformulier.

Open deurenbeleid

Open deurenbeleid draagt positief bij aan de ontwikkeling van kinderen. Hoera streeft ernaar om te werken met horizontale groepen. In horizontale groepen kunnen medewerk(st)ers zich concentreren op het ontwikkelingsniveau van een kind en daarnaast op specifieke behoeftes. Hoera vindt het belangrijk om te differentiëren in leeftijden en ontwikkelingsbehoefte, daarom werken we ook vanuit een open deurenbeleid. Zo kunnen bijvoorbeeld jonge kinderen leren van oudere kinderen. Oudere kinderen leren ook rekening te houden met de jongere kinderen. Middels het algemene toestemmingsformulier (dat bij intake wordt ondertekend) hebben ouders al dan niet akkoord gegeven voor deelname aan externe activiteiten. Onder externe activiteiten verstaan we activiteiten die plaatsvinden buiten de locatie. Bijvoorbeeld een bezoek aan het bejaardentehuis, een speeltuin, boodschappen doen, etc. Soms komt het voor dat een kind de stamgroep verlaat om deel te nemen aan activiteiten in samenwerking met de basisschool. Bij het verlaten van de stamgroep wordt dit vooraf met ouders gecommuniceerd. Open deuren beleid draagt positief bij aan de ontwikkeling van kinderen.

Netwerkbijeenkomst prenatale en voorschoolse periode

Een aantal jaren geleden is er een regionaal netwerkoverleg opgezet voor partners uit het prenatale werkveld en partners die werkzaam zijn met jonge gezinnen (kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar). Aan dit regionaal overleg nemen partners deel uit de gemeente Leudal, Nederweert en Weert. Doelstelling is een gezamenlijke ontmoeting waarbij contact leggen/onderhouden mogelijk is. Daarnaast vinden er plenaire presentaties plaats over regionale, landelijke en professionele ontwikkelingen.

1.8 Ouderbetrokkenheid

Het belang van ouderbetrokkenheid

De Onderwijsraad adviseerde in 2010 om te investeren in partnerschap tussen ouders en school. Doel is dat ouders en school als partners samenwerken, samen de verantwoordelijkheid nemen voor de ontwikkeling van kinderen en elkaar daarbij ondersteunen en versterken. Wat voor de scholen geldt, is natuurlijk ook van belang voor de voorschoolse instellingen. De voorschool legt de basis voor ouderbetrokkenheid. Juist de voorschoolse VVE-instellingen hebben de belangrijke taak om partnerschap met ouders vorm te geven.

Voor veel ouders is het een spannend moment als hun kind voor het eerst naar het peuterprogramma of het kinderdagverblijf gaat. Wanneer ouders geen Nederlands spreken, dan wordt een tolk ingeschakeld, tijdens het intakegesprek. Tijdens het gesprek wordt stilgestaan bij de vragen die de ouders hebben. Beheersen ze de Nederlandse taal, hebben ze hulp uit de omgeving nodig, kunnen ze e-mail ontvangen, hoe kunnen de ouders de informatie vanuit Hoera het beste tot zich nemen? Ook wordt besproken aan welke inspanningsverwachtingen zij moeten voldoen t.a.v. hun kind en hoe ze dit kunnen doen. Het is aan Hoera om ouders het vertrouwen te geven, dat zij er samen met hen ervoor zorgen dat hun kind zich prettig voelt en zich goed kan ontwikkelen. De onderwijsinspectie ziet erop toe dat de voorscholen op een adequate manier ouderbeleid voeren en heeft het onderdeel ouderbetrokkenheid een belangrijke plaats gegeven in het VVE-toezichtkader.

Doel van de ouderbetrokkenheid

Vanuit de overtuiging dat actieve betrokkenheid van ouders één van de belangrijkste factoren is in het ontwikkelingssucces van kinderen wil Hoera de ouderbetrokkenheid meer stimuleren en gestalte geven.

Hierbij worden de volgende doelen gesteld:

- Ouders en Hoera zijn wederzijds goed geïnformeerd over de ontwikkeling van het kind.
- Ouders kunnen aansluiten bij ouderbijeenkomsten die vier keer per jaar georganiseerd worden, waarbij ze handvatten en tips krijgen om in hun thuissituatie toe te passen.

De informatie-uitwisseling tussen ouders en professionals vindt structureel plaats volgens de afgesproken oudercontacten.

Ouderbetrokkenheid in de praktijk

Jaarlijks vindt rond de verjaardag van het kind een oudergesprek plaats op initiatief van Hoera. Bij de kinderen met een VVE-indicatie worden er met de ouders individuele afspraken gemaakt over de oudercontactmomenten.

Deze zijn frequent, doch minimaal 4 keer per jaar.

Met de ouders van de kinderen met een VVE-indicatie wordt op deze momenten de voortgang van het handelingsplan besproken, worden doelen geëvalueerd, bijgesteld en worden nieuwe doelen vastgesteld.

Daarnaast worden bijzonderheden rondom de ontwikkeling van het kind besproken bij de breng- en haalmomenten. Het persoonlijk contact tussen de ouders en de pedagogisch medewerker vindt Hoera erg belangrijk.

De 'reguliere' dingen worden tijdens de breng- en haalmomenten besproken. Wanneer er behoefte is aan een gesprek tussen de ouders en de pedagogisch medewerker wordt er een afspraak gepland. Dit kan op initiatief van de ouder of de pedagogisch medewerker. Het Kijk! Observatie- en registratie instrument is een belangrijk middel om samen met de ouders de ontwikkeling van het kind goed in beeld te krijgen en te houden.

Ouders worden op verschillende manieren uitgenodigd om thuis activiteiten met hun kind te doen die de (taal)ontwikkeling stimuleren.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Ouders worden gestimuleerd een gratis abonnement bij de bibliotheek af te sluiten voor hun kind. In de ouderbrieven over de thema's worden ouders geïnformeerd over de voorleesboekjes, liedjes, versjes en woorden die worden aangeboden, zodat ze hier thuis ook mee aan de slag kunnen. Ook is er regelmatig aandacht voor het belang van voorlezen aan jonge kinderen.
- Voor ouders waarvan de kinderen nauwelijks of niet de Nederlandse taal beheersen zijn er pictogrammen beschikbaar die de eerste basiswoorden aanduiden die belangrijk zijn binnen de groep.

Deze mogen ouders mee naar huis nemen om ook thuis mee aan de slag te gaan.

- Ouders worden bij elke themaplanningsperiode uitgenodigd om in de groep te komen kijken naar de activiteiten die zijn ondernomen. Ook worden ze uitgenodigd om bij haal- en brengmomenten samen met hun kind te bekijken wat er bij de vertel- en thematafel is gebeurd.

Naast het aanbod van activiteiten thuis, worden er ook regelmatig ouderbijeenkomsten georganiseerd door Hoera, vaak in samenwerking met andere partners:

- De oudercommissie organiseert een keer per twee jaar een ouderbijeenkomst rondom een opvoedthema: positief opvoeden, logopedie, fysiotherapie, etc.
- Hoera kindercentra organiseert minimaal twee keer per jaar een ouderbijeenkomst rondom taalontwikkeling en woordenschat voor de ouders van de VVE-kinderen.
- Hoera kindercentra organiseert een keer per jaar de workshop interactief voorlezen in samenwerking met de bibliotheek.

1.9 Personele samenstelling

De pedagogisch medewerkers die werkzaam zijn binnen Hoera hebben minimaal de opleiding MBO niveau 3 afgerond. Binnen Hoera wordt er gestreefd naar optimale continuïteit, door zoveel mogelijk vaste medewerkers in een groep te zetten. Naast de pedagogisch medewerkers werkt er ook een assistent leidinggevende binnen het subteam. Een assistent leidinggevende houdt zich met name bezig met groepsoverstijgende taken o.a. eerste aanspreekpunt voor ouders bij vragen, houden van intake-gesprekken, contacten met de basisschool, voorzitten van een werkoverleg, etc. Aansturing van Hoera Haelen is in handen van de clustermanager. Omdat de locatie Haelen een VVE-locatie is, hebben zijn de medewerkers van de peutergroep ook VVE-gecertificeerd.

Ondersteuning door niet beroepskrachten

Binnen Hoera Haelen zijn momenteel geen vrijwilligsters werkzaam. Indien er wel vrijwilligsters zijn, dan zijn zij boventallig aanwezig en bieden ondersteuning aan de pedagogisch medewerkers. Een vrijwilliger is in het bezit van een geldig VOG.

Stagiaires

Binnen Hoera wordt ook aan leerlingen de mogelijkheid geboden om stage te lopen binnen het kindercentrum. Zij worden begeleid door een werkbegeleider op locatie. De gehele coördinatie rondom stage gebeurt door de stagecoördinator. Welke werkzaamheden door een stagiaire worden uitgevoerd is afhankelijk van opleiding en niveau. Zo zullen leerlingen die de opleiding Helpende Welzijn-2 volgen, zich richten op huishoudelijke taken. Stagiaires van de opleiding SPW-3 en SPW-4 richten zich ook, onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers, op de verzorging en begeleiding van kinderen. Deze taken worden in de loop van de stageperiode geleidelijk opgebouwd/

uitgebreid. Wanneer een stagiaire minimaal drie maanden stage komt lopen, is er voor aanvang van de stage een VOG aangevraagd.

Begeleiding stagiaires

De stagiaires worden gekoppeld aan een vaste medewerker op de groep. Deze neemt de begeleiding van de opdrachten en beoordeling op zich. Tijdens de werkoverleggen worden de stagiaires besproken met de andere collega's. Op deze manier waarborgen we transparantie in het team en voor de stagiaires een brede begeleiding. Iedere maand is er een begeleidingsgesprek buiten de groep waarin leerdoelen en voortgang besproken worden. Opdrachten worden tijdens rustige momenten op de groep besproken. Ook is er vier keer per schooljaar een beoordelingsmoment waarin de stagiaires gevraagd worden om hun groei en voortgang aan te tonen. Afhankelijk van opleiding van de stagiaires is er nog een gesprek met de praktijkbegeleider van school.

1.10 Wenbeleid binnen Hoera kindercentra

Binnen Hoera Haelen is het mogelijk dat kinderen komen wennen in hun nieuwe stamgroep. Deze wenaafspraak zal door de pedagogisch medewerker in overleg met de ouders worden gemaakt. Wenaafspraken worden alleen gemaakt op moment dat de groepsbezetting in de wengroep dit toelaat en de beroepskracht-kindratio (BKR) niet overschreden wordt op het moment dat het kindje naar de wengroep gaat. Tenslotte kan het voorkomen dat een kindje alleen kan gaan wennen op dagen dat het normaal gesproken niet naar de opvang komt (omdat er alleen op deze momenten plaats is om te wennen binnen de BKR). In dit geval bestaat er de mogelijkheid om in aanwezigheid van een van de ouders te komen wennen op elke gewenste dag.

Wenbeleid bij nieuwe instroom (extern)

Een kind mag twee weken voorafgaande aan de plaatsing twee keer komen wennen. Het wennen bij instroom van nieuwe kinderen is intallig op de stamgroep en gedurende maximaal 3,5 uur per wennmoment.

In de wenperiode is het opbouwen van een vertrouwensrelatie tussen de pedagogisch medewerker, de ouder(s)/verzorger(s) en het kind het belangrijkste doel. Kinderen willen zich veilig en geborgen voelen, maar ouders/verzorgers willen ook met vertrouwen hun kind kunnen brengen.

Kinderen met een VVE-indicatie

Voor de ouders van de kinderen met een VVE-indicatie is er tijdens de intake extra aandacht. Er wordt besproken op welke manier deze ouders informatie vanuit Hoera het beste tot zich kunnen nemen. Beheersen ze de Nederlandse taal, hebben ze hulp nodig van mensen in de omgeving, kunnen ze e-mail ontvangen, etc.

Ook wordt met deze ouders besproken aan welke inspanningsverwachtingen zij moeten voldoen voor de VVE-indicatie van hun kind(eren).

Wenbeleid bij doorstroom (intern)

Een kind kan om verschillende redenen doorstromen naar een andere stamgroep:

- Een kind dat de leeftijd heeft om naar een andere groep door te stromen;
- Een kind dat eerder toe is aan een volgende groep en alvast gaat spelen op de nieuwe groep;
- Een kind dat later doorstroomt naar een volgende groep in verband met ontwikkeling.

Een wenaafspraak wordt door de pedagogisch medewerker in overleg met ouders gepland. Alle gegevens van het kind, o.a. stamgegevens, toestemmingsverklaring, observatieverslagen, enz. worden gebundeld in het kinddossier. De gegevens uit het kinddossier gaan mee tijdens de overdracht van de nieuwe stamgroep.

1.11 Beleid rondom extra dagdelen

Incidenteel afnemen extra dagdeel

Er bestaat de mogelijkheid voor ouders om incidenteel een extra dag(deel) af te nemen, dat buiten de vaste contacturen valt. Dit is mogelijk wanneer de maximale stamgroepsgrootte evenals het aantal pedagogisch medewerkers gehandhaafd blijft (BKR). Deze incidentele opvangdag vindt in principe plaats binnen de eigen stamgroep. De mogelijkheid om een extra opvangdag buiten de stamgroep af te nemen, indien geen plaats is op de eigen groep, wordt in overleg met de ouders van het betreffende kind besproken en schriftelijk vastgelegd.

Uitbreiding of wijziging van dagdeel

Het uitgangspunt is bij uitbreiding of wijziging van een dagdeel is dat het kind in de oorspronkelijke stamgroep geplaatst wordt. Wanneer de groepsgrootte het niet toelaat het kind een extra dag(deel) in deze groep te plaatsen, kan in overleg met ouders besloten worden het kind voor die dag/dat dagdeel tijdelijk in een andere groep te plaatsen. Een kind kan in maximaal één andere groep geplaatst worden. Zodra er plaats is in de oorspronkelijke stamgroep wordt het kind overgeplaatst naar deze groep. In de (nieuwe) plaatsingsovereenkomst wordt vermeld dat het kind voor die dag in een andere groep wordt opgevangen en voor welke periode. De ouders geven schriftelijk toestemming op de plaatsingsovereenkomst.

1.12 Oudercommissie

Hoera kindercentra werkt met oudercommissies. Ouders van kinderen die gebruik maken van de opvangvoorzieningen van Hoera Haelen worden uitgenodigd om deel te nemen aan de oudercommissie. Hiervoor wordt een oproep gedaan via de nieuwsbrief en op de locatie wordt een flyer opgehangen. De oudercommissie vergadert ongeveer vijf keer per jaar, dit bepaalt de oudercommissie. De oudercommissie bestaat uit ouders van verschillende groepen in Haelen. Het streven is dat alle groepen hierbij zijn vertegenwoordigd. De Wet kinderopvang regelt de positie van ouders via de oudercommissie en het klachtrecht. Notulen van de oudercommissie hangen ter inzage op de locatie en staan ook op de website van Hoera kindercentra.

2. Hoera Haelen

2.1 Doelstelling

Hoera Haelen biedt opvang aan kinderen van 6 weken tot 4 jaar en buitenschoolse opvang aan kinderen van 4 tot 13 jaar.

2.2 Pedagogisch klimaat Hoera

In ons pedagogisch klimaat hechten we er veel waarde aan dat kinderen zich veilig en vertrouwd voelen. We spelen in op de ontwikkeling van kinderen en staan open voor de kinderen. We stimuleren bijvoorbeeld de zelfstandigheid van kinderen, door ze zoveel mogelijk op hun eigen kunnen aan te spreken. We bieden de kinderen ook een uitdagende omgeving, waarin ze op ontdekking kunnen gaan.

Bij Hoera gaan we uit van wat een kind nodig heeft: elk kind is uniek en wordt ook als zodanig benaderd. Zelfredzaamheid, respect en vertrouwen zijn daarbij sleutelwoorden.

A. Een gevoel van emotionele veiligheid

Om aan dit doel te kunnen werken moet een pedagogisch medewerker beschikken over de volgende vaardigheden:

- Individuele aandacht geven;
- Structuur bieden;
- Warmte en genegenheid bieden;
- Voorspelbaar zijn voor kinderen;
- Signalen van kinderen herkennen.

A1. In de leid(st)er-kind interactie werken wij aan de emotionele veiligheid van een kind.

Kinderen ontleen een gevoel van veiligheid in de eerste plaats aan de persoonlijke relatie met een pedagogisch medewerker. Het is belangrijk dat er vaste medewerkers aanwezig zijn.

Een pedagogisch medewerker moet sensitief zijn, dit wil zeggen dat ze zich kan verplaatsen in het kind en gevoelig is voor wat er in het kind omgaat. In het handelen van de pedagogisch medewerker komt dit bijvoorbeeld tot uiting door:

- Je loopt naar een kind toe als je contact wilt maken, je gaat door de knieën en maakt oogcontact met het kind.
- Je maakt samen plezier en grapjes.
- Je bevestigt het kind positief in zijn gedrag en moedigt het kind aan, bijvoorbeeld door te benoemen; "dat kun je goed".
- Je gebruikt het verzorgingsmoment als contactmoment, je legt uit wat je gaat doen voor je handelt, bijvoorbeeld "ik ga nu je snoet poetsen" of "we gaan plassen".
- Je let op het non-verbale gedrag van een kind en sluit daarop aan.
- Je schat in wanneer het kind behoefte heeft aan aandacht.

Een pedagogisch medewerker moet daar vervolgens responsief op reageren, dit wil zeggen dat hij/zij handelt naar zijn/haar sensitiviteit, waardoor het kind zich begrepen voelt. In het handelen van de pedagogisch medewerker komt dit tot uiting door:

- Je vertaalt / verwoordt gedrag van het kind, bijvoorbeeld "jij bent lief voor dat andere kindje" of "dat heb je goed gedaan".
- Je reageert op verbale /non verbale signalen, bijvoorbeeld "zou jij graag dat autootje willen hebben"?
- Je geeft het kind tijd en ruimte voor initiatief, bijvoorbeeld "doe maar, ga maar vast, dat kan jij wel".
- Je sluit aan op het gedrag, bijvoorbeeld "wat kun jij leuke grapjes maken".

- Je reageert met respect en aandacht, bijvoorbeeld "ik weet dat het maar.....". Elk kind is uniek en verdient dezelfde mate van aandacht.

Je benadert elk kind als een individu. Elk kind is uniek. Je houdt rekening met karaktereigenschappen van het kind en geeft het kind de ruimte om zich te ontwikkelen. Je hebt zicht op de ontwikkelingsfase van het kind. Je gaat uit van wat het kind al zelf kan en stimuleert en ondersteunt hem hierbij.

Je leert het kind dat het in een kindercentrum samen met anderen kinderen speelt en dat een kind rekening moet houden met de andere kinderen.

In de communicatie met een kind:

- Luister je actief, dit wil zeggen dat je oogcontact maakt, voor een kind gaat zitten, herhaalt en bevestigt;
- Geef je kinderen een beurt, nodigt of daagt ze uit om iets te zeggen, maar respecteert ook "stille" kinderen;
- Wijs je kinderen erop om naar elkaar te luisteren, bijvoorbeeld "luister eens naar Pietje, die heeft iets leuks te vertellen";
- Voer je met kinderen één op één gesprekje;
- Praat je niet alleen maar op ge- of verbiedende toon met een kind, bijvoorbeeld "dat mag niet" of "kom hier";
- Ben je bewust dat de voertaal Nederlands is, dialectgebruik kan in alle gevallen waarin het logisch is, bijvoorbeeld het kind spreekt dialect.

Een pedagogisch medewerker geeft de structuur van de dag aan, hij/zij bepaalt uiteindelijk wat er gebeurt. Een kind mag zich afzonderen, het hoeft niet altijd aan alles deel te nemen. Een pedagogisch medewerker bepaalt de groepsregels en handelt daar ook naar. Een pedagogisch medewerker kan het humeur van een kind inschatten en gaat daar in mee tot de groeps sfeer of zijn/haar eigen grenzen bereikt zijn. Dan neemt een pedagogisch medewerker maatregelen, zoals negeren, ombuigen/afleiden of straffen.

A2. Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten creëren wij emotionele veiligheid voor een kind.

Aan de ruimte worden de volgende eisen gesteld:

- De ruimte is een vaste, bekende plek voor het kind (de stamgroep), waar het het grootste gedeelte van de dag verblijft. Dit geldt ook zoveel mogelijk voor de slaapkamer, waar het kind een 'eigen' bedje heeft.
- Als de accommodatie het toelaat zijn er vaste ruimten voor vaste activiteiten (bijv. speelhal).
- De grootte van de ruimte voldoet aan de normen die staan in de wet kinderopvang.
- De ruimtes stralen warmte en gezelligheid uit, de sfeer is huiselijk.
- Materiaalkeuze: de materialen dagen het kind uit om te spelen.
- Kindergericht: het kind krijgt voldoende uitdaging en wordt niet teveel geprikkeld, het kind mag zelf keuzes maken. Waar het kind niet aan mag komen staat niet binnen handbereik.

In de ruimte wordt aan een 'balans' gewerkt door de ruimte in hoeken in te delen van rust en actie. De groepsruimten moeten veilig zijn en daarbuiten mogen spannende, uitdagende dingen zijn waar kinderen mee leren in aanraking te komen.

In de baby/dreumes groepen hebben we gekozen voor een huiselijke en landelijke inrichting. Er wordt gewerkt met natuurtinten/aarde tinten, die rust uitstralen.

In de peutergroep vindt de inrichting meer aansluiting bij het onderwijs, er zijn bijvoorbeeld 'vaste' speelhoeken in de groep.

De inrichting sluit aan bij de veiligheid van kinderen door middel van:

- Speelhuisjes en speelhoeken, zowel binnen als buiten waar een kind kan opgaan in zijn spel.
- Kinderen kunnen in een ruimte veilig en ongestoord spelen. Ze kunnen daar pret maken en ondeugende dingen uithalen.

Kenmerken die specifiek gelden voor de binnenruimte en voor de buitenruimte afzonderlijk zijn:

- Er valt voldoende daglicht naar binnen en kinderen kunnen naar buiten kijken. Regelmatig wordt gelucht zie ook de afspraken rondom gezondheidsrisico's.
- We streven ernaar om elke dag naar buiten te gaan.
- Binnen is er geborgenheid en buiten moet er gerend en gefietst kunnen worden.
- Zowel binnen als buiten kunnen kinderen van verschillende groepen en leeftijden met elkaar samen spelen.

A3. In en met de groep dragen wij zorg voor de emotionele veiligheid van een kind.

Voor een kind maak je een groep tot een vertrouwde omgeving door:

- Structuur aan te bieden in de dagelijkse groepsactiviteiten door middel van het werken met een vast dagritme en peuterprogramma.
- Vriendschappen te stimuleren, bijvoorbeeld kinderen samen te laten spelen, samen activiteiten te laten doen, etc.
- 'Open deuren beleid', kinderen de gelegenheid geven om met andere kinderen uit andere groepen samen te spelen. In dit kader kunnen ook de contacten met kinderen van de basisschool gestimuleerd worden (denk aan voorlezen/ poppenkast door oudere leerlingen, bezoekje van een broertje of zusje).

We gaan ervan uit dat ieder kind uniek is. Eigenaardigheden van een kind worden gerespecteerd. We houden van de diversiteit van kinderen. Als het gedrag van een kind de groep verstoort, buigen we dit gedrag om of we wijzen het kind op de consequenties van zijn/haar gedrag. Als een kind bijvoorbeeld gooit met auto's, dan proberen we het kind af te leiden, door bijvoorbeeld een activiteit aan te bieden "ga je mee een puzzel maken". We benoemen ook dat het gevaarlijk kan zijn voor anderen om met auto's te gooien.

We stimuleren dat kinderen hun rol in de groep mogen spelen, bijvoorbeeld een ander kind troosten, leider, verhaalkind etc.

Je bevordert communicatie tussen kinderen ondermeer door:

- Kringgesprekken te voeren;
- (Zang)spelletjes doen;
- Onderling in kleine groepjes gesprekjes met kinderen te voeren en kinderen daarbij veel aan het woord laten;
- Zelf uit te leggen en te benoemen wat hij/zij doet, het voorbeeld te geven.

Om de emotionele respons tussen kinderen te bevorderen kun je:

- Zelf de dingen voordoen, bijvoorbeeld op een kind afstappen dat moeite heeft met wennen en afscheid nemen.
- Vertalen dat bepaald gedrag een gevoel bij een ander kind teweeg brengt, bijvoorbeeld "als jij Sophie slaat, dan doet dat pijn en dat is niet leuk".
- Kinderen aan elkaar te laten uitleggen wat ze bedoelen of willen met elkaar, en ze daarbij ondersteunen.

A4. Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de emotionele veiligheid van een kind waarborgt.

Een kind hoeft niet altijd aan alle creatieve activiteiten mee te doen. Bij kringspelletjes worden kinderen wel gestimuleerd om mee te doen, het kind wordt uitgedaagd en geprikkeld. Elk kind doet wel mee aan de eet- en verzorgmomenten.

Je kunt steun bieden aan een kind tijdens een activiteit door:

- De activiteit aantrekkelijk te maken, zodat het kind wordt uitgedaagd.
- De ontwikkeling van het kind te stimuleren door spel en activiteiten aan te bieden die passen bij de leeftijd van het kind. Het kind voelt zich hierdoor veilig en vertrouwd.
- Een kind te troosten en te helpen.
- Spelmomenten te bevestigen en bewaken (kinderen zelf laten spelen en op afstand toezien).
- Aan te voelen en in te voelen hoe het kind zich voelt en daarop actie te ondernemen.
- In te schatten of je kinderen iets moet uitleggen of dat de kinderen het zelf kunnen.
- Een element in te brengen waardoor het spel uitdagend en vernieuwend blijft.

Om kinderen optimaal te betrekken tijdens activiteiten kun je:

- Activiteiten aanbieden die aansluiten op ontwikkeling en behoefte van het kind.
- Activiteiten aanbieden die herhaling combineren met uitdaging.
- Activiteiten op het juiste moment en op de juiste plaats aanbieden.
- Kinderen van elkaar laten leren en elkaar laten helpen.

Herkenningpunten voor een kind in de structuur van een dag, een maand en een jaar zijn:

- Vaste activiteiten op vaste momenten, bijvoorbeeld het fruitmoment.
- Seizoensgebonden activiteiten, bijvoorbeeld een lampion knutselen met Sint Maarten, viering van Sinterklaas.
- Rituelen vernieuwen en veel aandacht blijven geven. Zoals verjaardagen of feesten vieren, een nieuw kind begroeten of afscheid nemen.

A5. Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die bijdraagt aan de emotionele veiligheid voor een kind.

Kinderen kunnen en mogen zelf kiezen waar ze mee willen spelen. Je kunt wel richting geven aan de keuze, bijvoorbeeld "wil je met de kraaltjes spelen". De pedagogisch medewerker biedt speelgoed aan dat past bij de ontwikkelingsfase van een kind. Kinderen ruimen zelf mee op; ze worden hiertoe aangemoedigd en krijgen daarvoor instructie (wat moet waar staan?).

Je geeft steun en begeleiding bij het omgaan met het spelmateriaal door:

- Het kind te stimuleren om met afwisselend speelgoed te spelen.
- Inzicht te hebben in waar het kind goed in is en vaak mee speelt. Je biedt dit aan, maar brengt ook andere elementen in het spel.
- Het kind te leren waar het materiaal voor gebruikt kan worden, dit geeft het kind zelfvertrouwen.

B. Gelegenheid tot ontwikkelen van persoonlijke competentie

Om aan dit doel te kunnen werken moet een pedagogisch medewerker beschikken over de volgende vaardigheden:

- Observeren;
- Kinderen ruimte geven;

- Kinderen stimuleren;
- Uitdaging bieden;
- Geduld.

B1. In de leid(st)er-kind interactie bieden wij gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties van een kind.

Je stimuleert het kind door:

- Een omgeving te creëren waarin het kind zich veilig en op zijn gemak voelt.
- Het kind uit te dagen om grenzen te ontdekken en te verleggen.
- Positief gedrag te benoemen en een compliment hiervoor te geven.
- Het kind het vertrouwen geven, dat het ook fouten mag maken.
- Het kind op het verkeerde gedrag aanspreken, niet op zijn persoon; bijvoorbeeld niet "jij bent stout", maar "wat jij doet vind ik niet fijn".
- Adequate, functionele instructie te geven en niet van bovenaf, zoals "Kijk uit, blijf af" etc.
- Een extra element in een bekende spelsituatie in te brengen om zo meer uitdaging in het spel te brengen.
- In te spelen op grapjes, humor, "gek-doen" of stout-zijn" van een kind.
- In te gaan op initiatieven van een kind.
- Gevarieerde activiteiten aan te bieden. Je laat het kind zelf initiatief nemen.

Je kunt steun en hulp bieden aan een kind door:

- Oefenen, bevestigen, steunen, troosten, helpen, begeleiden, inleven, stimuleren
- Alert te zijn dat je op een positieve manier en toon iets tegen een kind zegt.
- Helpen bij het ontdekken van eigen vaardigheden.
- Duidelijkheid geven door middel van grenzen stellen.

B2. Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten dragen wij bij aan het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind

De pedagogisch medewerker stimuleert een kind gebruik te maken van een ruimte door:

- Het kind de gelegenheid te bieden voor eigen initiatief: het kind mag zelf bepalen waar het mee speelt. Je respecteert de keuze van het kind.
- Evenwicht te bieden tussen veiligheid en uitdaging.
- Een vertrouwde en bekende sfeer aan te bieden, herkenbare indeling van de ruimte met verschillen tussen rust en actie.
- Mogelijkheden aan te bieden die aansluiten bij leeftijd, ontwikkelingsstadium van een kind.
- Duidelijke afspraken te maken over omgangsvormen en gedragsregels in de diverse ruimten.

Afspraken en instructies worden in een begrijpelijke taal gegeven, korte duidelijke zinnen. Er worden mogelijke risico's verwoord van onveilige (spel) situaties. Ongelukjes en "bijna-ongelukjes" worden nabesproken.

Mogelijkheden om uitdaging en stimulans in de sfeer van een ruimte te creëren zijn:

- Plaatsjes/hoekjes om even alleen met jezelf te zijn.
- Gebruik van lichte, rustgevende kleur, gebruik van materiaal om aan te sluiten bij de belevingswereld van een kind.
- Gebruik van verlichting en gepaste muziek op het juiste moment.

B3. In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind.

Je draagt zorg voor een individueel kind in groepsverband door:

- Persoonlijke aandacht te geven aan een kind. Je noemt bijvoorbeeld de naam op in het kringetje en je begroet de kinderen persoonlijk bij binnenkomst.
- Activiteiten aan te bieden waarmee een kind zichzelf op onderscheidende wijze kan laten zien.
- Mate en soort aandacht te geven die past bij zijn/haar behoefte gezien leeftijd, ontwikkelingsfase en karakter.
- Het werken in kleine groepjes.

De groep kan door een pedagogisch medewerker gebruikt/benut worden als "sociale leeromgeving". Dit kan een pedagogisch medewerker doen door:

- Het oefenen van persoonlijke mogelijkheden, aardigheden en onaardigheden en grenzen in relatie tot een ander: democratisch opvoeden.
- Ervaringen te leren delen met anderen: elkaar troosten, plezier maken, verdriet hebben etc. Kinderen leren van elkaars gedrag.
- Omgaan met/ervaren van gewenst en ongewenst sociaal gedrag in relatie tot anderen. Benoemen "dit is niet fijn he?" "wat kunnen we daar aan doen?"
- Kinderen het gevoel geven, dat ze zich mogen uiten wat betreft hun gevoelens; verdrietig zijn mag, boos zijn mag, vrolijk zijn mag.
- Kinderen te leren om deel van een groep te zijn: delen, wachten, aanpassen, accepteren, respecteren, incasseren, leiderschap, kleinste of grootste/ jongste of oudste zijn.

B4. Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert.

Het activiteitenaanbod kan aansluiten op persoonlijke competenties van een kind door:

- Een gevarieerd aanbod van activiteiten met een evenwicht in gestructureerde activiteiten en vrij spel.
- Kansen bieden voor individuele leermomenten: een kind nieuwe materialen aanbieden, en kans geven tot persoonlijke ontwikkeling.
- Kansen voor zelfoverwinning, voor zelfstandigheid en zelfredzaamheid: kind overwint de angst voor een glijbaan, zelf de jas ophangen etc.
- Het werken in kleine groepjes waardoor je meer individuele aandacht kunt geven gericht op persoonlijke ontwikkeling.
- Uit te dagen, activiteiten aanbieden waardoor het kind het gevoel krijgt, ik ben hier goed in.
- Activiteiten aan te bieden die bij ontwikkeling van het kind passen.

Activiteiten die kans bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke kwaliteiten zijn:

- Activiteiten die tegemoet komen aan de individuele behoeften binnen de mogelijkheden van de groep. Een kind mag toeschouwer zijn maar ook actief deelnemen.
- Aanbieden van structuur van een dagdeel geeft veiligheid aan een kind. Veiligheid maakt de stap nemen naar zelfontwikkeling makkelijker.
- Aanbieden van specifieke activiteiten die vaardigheden op specifieke gebieden versterken, bijvoorbeeld plakken.
- Aanbieden van seizoensgerichte /thema gerichte activiteiten, bijvoorbeeld thema-maand herfst.
- Het aanbieden van activiteiten variëren en afstemmen op de ontwikkelingskansen van een kind.
- Activiteiten die een kind kennis laat maken met de dagelijkse dingen, bijvoorbeeld boodschappen doen.

B5. Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert.

Spelmateriaal sluit aan bij het individuele kind doordat:

- Het de ontdekking van eigen persoonlijkheidskenmerken stimuleert zoals zelfvertrouwen, interesse, initiatief.
- Het emoties los maakt van plezier, verrassing, verwondering, on-/geduld, teleurstelling, verdriet etc.
- Past bij de leeftijd, ontwikkelingsfase en mogelijkheden van een kind.
- Het kansen biedt voor individuele leermomenten.
- Het ontwikkelingsgebieden van zelfstandigheid en zelfredzaamheid bevordert.
- Het veilig is en voldoet aan de wettelijke veiligheidseisen.

Spelmateriaal kan aanzetten tot spel en exploratie doordat:

- Het spannend, uitdagend en interessant is, maar ook vertrouwd is en herhaling biedt.
- Het prikkelend is, bijvoorbeeld kleur en geluid.
- Het momenten van overleg en communicatie stimuleert, bijvoorbeeld samen een spelletje doen.
- Het eigenschappen heeft die leiden tot zowel individueel spel als samenspel.
- Het aanzet tot ontdekken, tot grenzen verkennen en overwinnen, exploratie.

Er zijn afspraken over het kiezen van spelmateriaal, het gebruik ervan en het opruimen. Daarnaast zijn er gedragsregels over individueel of gezamenlijk spel.

C. Gelegenheid tot ontwikkelen van sociale competentie

Om aan dit doel te kunnen werken moet een pedagogisch medewerker beschikken over de volgende vaardigheden:

- Actieve houding met kinderen;
- Interactie stimuleren;
- Samen plezier hebben;
- Bewust maken van de wereld.

C1. In de leid(st)er-kind interactie bieden wij de gelegenheid voor de sociale competenties van een kind.

De rol/positie van de pedagogisch medewerker tijdens de interactie tussen kinderen onderling is:

- Situatie-afhankelijk: sturend, ondersteunend, stimulerend, motiverend, corrigerend, dit geldt ook bij conflictsituaties.
- Je stimuleert het kind om in overleg te treden met zijn groepsgenootjes in concrete situaties of tijdens spelmomenten. Dit bevordert ook de weerbaarheid van een kind. Je stimuleert kinderen om samen te werken, samen dingen te delen en samen te ervaren, bijvoorbeeld een pedagogisch medewerker zegt tegen een kind: "Ga maar samen met de andere kinderen een hele hoge toren bouwen". Je leert kinderen om te gaan met vriendschap, kameraadschap en "vijandigheid" tussen kinderen.
- Je beschikt over het vermogen om je in te leven in het kind.

C2. Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten dragen wij bij aan het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind.

De ruimte biedt kansen voor gezamenlijke en gevarieerde beleving door:

- Afwisseling tussen rustige plekken en actieplekken, bijvoorbeeld je even terug trekken op de bank en bouwen in de bouwhoek.
- Hoeken, plekken waar kinderen alleen of met meerdere kinderen kunnen spelen.
- Een ruimte of een plek die uitdaagt tot rennen, klimmen, verkleden etc.

- Er zijn materialen aanwezig waar kinderen kennis kunnen maken met elementen als nat-droog, zacht-hard, hoog-laag etc.

C3. In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind.

De groep kun je als betekenisvolle leeromgeving benutten door:

- Een goede balans te zoeken tussen bekende/ vertrouwde en nieuwe groepsgenoten, bijvoorbeeld de "bekende kinderen" helpen de "nieuwe kinderen".
- Kinderen leren om te gaan met elkaar en elkaars hoedanigheid, bijvoorbeeld de oudste, de kleinste, de rustige, etc.
- Kinderen te leren om samen te spelen en samen te delen.
- Activiteiten te organiseren die recht doen aan de specifieke (persoon) of gezamenlijke (leeftijd, cultuur) kwaliteiten en ervaringen, zoals koekjes bakken.
- Het kind te stimuleren om in overleg te treden met zijn groepsgenootjes, bijvoorbeeld "vraag maar aan Sophie, waar je dat speelgoed kunt opruimen".
- Ruimte te bieden voor initiatieven van kinderen.
- Het verwoorden van betekenisvolle, emotionele gebeurtenissen in de groep of het gezin, bijvoorbeeld de geboorte van een broertje of zusje in een gezin.
- Kinderen leren om te gaan met conflictsituaties, bijvoorbeeld leren om sorry te zeggen, als ze een ander kind pijn doen.

C4. Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.

In de groep worden allerlei activiteiten georganiseerd. Er is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen, rekening houdend met de nodige variatie en flexibiliteit.

De activiteiten zetten aan tot wisselende groepssamenstellingen, zo leren kinderen om te gaan met verschillende kinderen. Als je bijvoorbeeld gaat knutselen zet je een jonger kind naast een ouder kind, zodat het oudere kind het jongere kind kan helpen. Er is variatie in het aanbod van activiteiten bestemd voor grotere of kleinere groepjes.

Het activiteitenaanbod heeft een sociale inhoud. Deze bestaat uit:

- Het stimuleren tot samen spelen, praten, luisteren, helpen, werken etc.
- Het stimuleren om te delen met, wachten op, rekening te houden met anderen.
- Het ontwikkelen van een empathisch vermogen.
- Gelegenheid om kwaliteiten te tonen en te ervaren, b.v. 't eerste, snelste, laatste, beste, vooraan, achteraan etc.
- Momenten en plaatsen om ervaringen op te doen met een actuele gebeurtenis o.a. Sinterklaas of Sint Maarten.
- Aansluiten op de diversiteit van sociale, culturele, leeftijd- en sekse-gebonden aspecten in de groep, bijvoorbeeld dansen of een toren bouwen.
- Het omgaan met emoties in situaties van plezier, grapjes, frustratie, conflict, boosheid, verdriet, teleurstelling etc.
- Het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid/ normen en waarden, dit is vooral van toepassing bij de oudere kinderen.

C5. Wij gaan met spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.

Spelmateriaal levert een bijdrage aan het sociaal ervaren en leren, doordat:

- Spelmateriaal geschikt is voor individueel en samenspel.
- Spelmateriaal uitnodigt tot rollenspel, bijvoorbeeld verkleedkleden.
- Er uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht materiaal wordt aangeboden.

- Het materiaal dat wordt aangeboden moet leiden tot het gezamenlijk ervaren van plezier, succes, teleurstelling, verliezen, winnen, bijvoorbeeld een lotto spelletje.

D. Eigen maken van normen, waarden en 'cultuur'

Om aan dit doel te kunnen werken moet een pedagogisch medewerker beschikken over de volgende vaardigheden:

- Benoemen en waarderen van verschillen;
- Vragen altijd beantwoorden;
- Omgangsvormen leren;
- Uitleg geven over de wereld die kinderen ontdekken;
- Respect en waardering tonen.

D1. In de leid(st)er-kind interactie bieden wij gelegenheid voor het socialisatieproces van een kind.

Algemene omgangsvormen die er in de groep gelden zijn:

- Elkaar met de naam aanspreken; op je beurt wachten; niet door elkaar heen praten; elkaar aankijken en elkaar uit laten praten.

Beschrijving van omgangsvormen in specifieke situaties zoals:

- Wat mag en moet tijdens maaltijden; op elkaar wachten; niet spelen met eten, korstjes opeten; bord leeg eten; eerst een boterham met vlees of kaas en daarna met zoet.
- Spelmoment; regels en afspraken tijdens het spelen; samen opruimen.
- Kind leren omgaan met hygiëne, handjes wassen als je naar de toilet bent geweest; privacy van kind respecteren.
- Bij ruzie: tonen van wederzijds respect en elkaar geen pijn doen. Het weer goed maken, een kind sorry laten zeggen.
- Inzicht van eigen persoonlijke normen en waarden en inzicht hebben in de verhouding en het samenspel.

Als een kind zich niet houdt aan de gemaakte afspraken is het belangrijk om aan een kind duidelijk uit te leggen waarom een bepaalde afspraak geldt. Je legt uit wat de gevolgen kunnen zijn als men zich niet aan de afspraak houdt. Vervolgens biedt je ruimte om het gecorrigeerde toe te passen. Bij herhaling van gedrag verwijst je terug naar de afspraak. Wanneer het kind zich niet aan de afspraak houdt, dan het kind uit de situatie halen en laten nadenken over de afspraak.

Als pedagogisch medewerker kun je er voor zorgen dat er respect en waardering is voor verschillen door:

- Aandacht te hebben voor de omgangsvormen die horen bij specifieke religie of cultuur, dit moet in balans blijven met de waarden en normen van de organisatie.
- Aandacht te besteden aan rituelen, feesten, gedenkdagen die horen bij een religie of cultuur, bijvoorbeeld Kerstmis of Suikerfeest.
- Kinderen bewust maken van de overeenkomsten en verschillen tussen de verschillende culturen en hen daarmee leren omgaan.
- Gesprekjes te voeren met kinderen, waardoor je open staat voor elkaar en elkaar kunt begrijpen.

Eisen die gesteld worden aan de communicatie tussen pedagogisch medewerker en kind:

- Samen met kinderen praten, afwisselen van beurt geven en nemen, bijvoorbeeld "nu mag Laura een liedje uitkiezen om te zingen".
- Oriëntatie op elkaar, oogcontact maken, elkaar laten uitpraten.
- Woordkeuze, korte en duidelijke zinnen.
- Taalkeuze: denk aan Nederlands en dialect.

- Non-verbale communicatie.

D2. De wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten draagt bij aan het socialisatieproces van een kind.

In alle ruimtes gelden heldere en eenvoudige afspraken over wat kan en mag in de ruimtes. In de groep mag bijvoorbeeld niet gerend worden.

Een ruimte is leefbaar en aangenaam voor iedereen door:

- Afspraken te maken over gezamenlijke verantwoordelijkheid voor inrichten/aankleden, opruimen, schoonmaken etc.
- Afspraken te maken over onderlinge omgangsvormen zoals geluid en gedrag.
- Gelegenheid te bieden om op het voorgaande feedback te geven.

D3. In en met de groep dragen wij zorg voor het socialisatieproces van een kind.

Je kunt de groep benutten voor het overdragen van normen en waarden door:

- Het bewaken van afspraken en omgangsvormen.
- Het verwoorden van wat er gebeurt tijdens sociale interacties: samen iets leuks, spannends, ontroerends meemaken.
- Het voeren en openstaan voor gesprekjes.
- Organiseren van gezamenlijke ervaringen in en buiten de opvangomgeving.
- Een afweging te maken tussen gezamenlijkheid en ieders eigenheid (individueel belang).
- Het maken van afspraken over het omgaan met verstorend gedrag, uitgaande van kansen van een kind en niet zijn/haar beperking.

Je kunt kinderen individuele ervaringen laten delen met de groep door, bijvoorbeeld een kind te laten vertellen over wat het heeft meegemaakt. Andere mogelijkheden zijn foto's, vieringen, toneel etc. Daarnaast maak je afspraken met de kinderen over een respectvolle omgang. Je leert kinderen om elkaar te begrijpen.

D4. Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.

Als pedagogisch medewerker kun je waarden en normen dicht bij kinderen brengen door woorden te geven aan wat kinderen zien, meemaken, voelen en daar ook betekenis aan te geven, bijvoorbeeld "ik ben nu even Laura aan het helpen, jij moet nu even op je beurt wachten". Je maakt de afspraak met de kinderen, dat iedereen tijdens activiteiten rekening houdt met elkaar, dat ze leren om samen te delen en om elkaar te helpen. Je sluit aan bij de gebeurtenissen in het gezin en de omgeving.

Gedurende een dag is er aandacht voor persoonlijke en/of culturele rituelen. Daarnaast wordt er in de 'jaar-activiteitenkalender' aandacht gegeven aan culturele en religieuze vieringen en rituelen, bijvoorbeeld de Kerstviering.

Je kunt een natuurlijke verbinding maken tussen de Nederlandse cultuur en andere culturen door op bezoek te gaan of op bezoek vragen van 'voorbeeldfiguren', zoals een Chinese kok of een Turkse bakker. Je kunt ook naar plaatsen gaan waar "iets" gebeurt zoals consultatiebureau, politiebureau, museum, bibliotheek, etc.

D5. Wij gaan met spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.

Er is spelmateriaal dat wegwijs maakt in het alledaagse leven, zoals keukenattributen om te "koken", verkleedkleden om rollen te oefenen etc. Daarnaast is er materiaal dat diversiteit weergeeft, bijvoorbeeld een pop met een andere huidskleur, spullen uit de wereldwinkel, boeken over andere culturen etc.